

ZAKON
O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR

(Predlog)

V LJUBLJANI, 19. NOVBEMBRA 2021

PREGLED VSEBINE ZAKONA

I. UVODNE DOLOČBE

1.1 Splošne določbe

1.2 Izvedba volitev

1.3 Pomen izrazov, uporabljenih v zakonu

II. VOLILNA PRAVICA IN NJENO IZVRŠEVANJE

III. SPLOŠNE VOLITVE

IV. NADOMESTNE VOLITVE

V. VOLILNE ENOTE IN VOLILNI OKRAJI

VI. VOLILNI ORGANI

VII. KANDIDIRANJE

VIII. POTRJEVANJE LIST KANDIDATOV

IX. GLASOVANJE NA VOLIŠČIH

9.1 Volišča

9.2 Priprave na volitve

9.3 Volitve

X. UGOTAVLJANJE IZIDA VOLITEV V VOLILNIH KOMISIJAH

XI. UGOTAVLJANJE IZIDA VOLITEV

XII. ODGOVORNOST POSLANCEV

XIII. GLASOVANJE O ZAUPNICI DRŽAVNEMU ZBORU

XIV. NAKNADNE IN PONOVNE VOLITVE

XV. VARSTVO VOLILNE PRAVICE

XVI. KAZENSKÉ DOLOČBE

XVII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

OPOMBA

I. UVODNE DOLOČBE

1.1 SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Poslanke in poslanci Državnega zbora se volijo na podlagi splošne in enake volilne pravice na svobodnih in neposrednih volitvah s tajnim glasovanjem.

Ta določba izraža pristop iz 3. člena Ustave, ki govori o Sloveniji kot državi vseh »državljanek in državljanov« in z navedbo državljanek na prvem mestu želi poudariti enakopravnost žensk in moških, ki je pri volitvah poslancev že tradicionalno in tudi dandanes hudo ogrožena. V nadaljevanju se uporablja moška spolna oblika samo zato, da se olajšata branje in razumevanje besedila.

2. člen

Poslanci se volijo po volilnih enotah z absolutnim obveznim preferenčnim glasom (44 poslancev) in v volilnih okrajih neposredno, dvokrožno (44 poslancev).

Odločilen vpliv volivcev se zagotavlja tako, da se pri dodelitvi mandatov upoštevajo vsi mandati, doseženi na podlagi prvega glasu, vrstni red izvolitve kandidatov z istoimenske liste pa se določa glede na najvišje deleže prednostnih glasov, prejetih v volilnih enotah.

Načelo sorazmernega predstavništva se zagotavlja tako, da se vrstni red 88 mandatov ugotovi na državni ravni na podlagi zaporedja najvišjih količnikov, ki so jih dobile strankarske in državljanske liste v vseh volilnih enotah.

Načelo enakosti volilne pravice se zagotavlja tako, da se en poslanec voli na približno enako število prebivalcev in da imajo prebivalci vsakega volilnega okraja vsaj enega poslanca.

Italijanska in madžarska narodna skupnost volita v Državni zbor vsaka po enega poslanca po večinskem načelu.

3. člen

Če ta zakon nima posebnih določb za volitve poslancev italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti, se za te volitve smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki veljajo za volitve drugih poslancev.

1.2 IZVEDBA VOLITEV

4. člen

Roki po tem zakonu tečejo ne glede na nedelje, državne praznike in druge dela proste dneve.

5. člen

Vloge, ki so po tem zakonu vezane na roke, se vlagajo neposredno pri pristojnih organih.

6. člen

Stroški za izvedbo volitev se krijejo iz proračuna Republike Slovenije.

Šteje se, da so sredstva za izvedbo volitev v smislu zakonov, ki urejajo javne finance in javna naročila, zagotovljena z dnem, ki je z razpisom volitev določen kot dan, s katerim začnejo teči roki za volilna opravila.

Javna naročila, potrebna za izvedbo volitev, se pri rednih volitvah lahko začnejo še pred dnem razpisa volitev.

Če zaradi rokov, ki jih zahteva izvedba volitev, ni mogoče spoštovati rokov, določenih z zakonom, ki ureja javna naročila, se javno naročilo odda po postopku s pogajanjem brez predhodne objave.

1.3 POMEN IZRAZOV, UPORABLJENIH V ZAKONU

7. člen

Državljska lista je skupina državljanov, ki predlaga svojega kandidata ali svojo kandidatno listo.

Neodvisni poslanci so poslanci, izvoljeni v volilnih okrajih na podlagi predlogov državljskih list.

Predstavitvena izjava kandidata je zavezujoč spisek podatkov o kandidatu na predpisanem obrazcu, ki vsebuje:

- osnovne podatke o kandidatu,
- podatke o izobrazbi in dosedanjem delu,
- podatke o članstvu v političnih strankah,
- dokazilo o nekaznovanosti,
- alternativno: podatke o premoženjskem stanju kandidata in ožjih sorodnikov,
- zavezujočo opredelitev političnega programa, ki ga bo kot poslanec uresničeval.

Osnovni podatki o kandidatu so: ime in priimek, rojstni datum, stalno prebivališče in podatek o tem, ali je bival na tem naslovu nepretrgoma vsaj dve leti neposredno pred volitvami in v času razpisa volitev.

Podatki o izobrazbi so podatki o doseženi formalni izobrazbi ter o neformalnem funkcionalnem izobraževanju.

Podatki o dosedanjem delu so podatki o zaposlitvah, dosežkih, nagradah in priznanjih, članstvih in funkcijah v organizacijah civilne družbe in političnih strankah ter članstvih v organih gospodarskih družb ali zavodov.

Absolutni prednostni glas je pravica in dolžnost volivca, da na kandidatni listi politične stranke ali državljske liste, ki jo voli v okviru volitev na ravni volilne enote, določi kandidata, ki mu daje prednost pred drugimi kandidati na tej listi.

Vodstvo politične stranke je kolektivni organ, ki je kot organ vodenja določen v aktih stranke.

Glasovnica A: glasovnica za volitve v volilnem okraju, na kateri so vsi predlogi kandidatov državljskih list in političnih strank za volitve poslancev po dvokrožnem večinskem volilnem načinu na ravni volilnih okrajev.

Glasovnica B: glasovnica, na kateri so navedene kandidatne liste političnih strank in državljskih list z imeni kandidatov za volitve na ravni volilnih enot.

Prenehanje mandata je odvzem mandata v primerih, da je izpolnjen pogoj, ki ga ta zakon določa za prenehanje mandata, kar ugotovi Državni zbor s sklepom.

Prekinitev (suspenz) mandata je začasno zadržanje izvrševanja mandata, ko je izpolnjen pogoj, ki ga ta zakon določa za prekinitev mandata, kar ugotovi Državni zbor s sklepom.

Odpoklic mandata je postopek, določen s tem zakonom, ki privede do odvzema mandata poslanki oziroma poslancu.

II. VOLILNA PRAVICA IN NJENO IZVRŠEVANJE

8. člen

Pravico voliti in biti voljen za poslanca ima državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja že dopolnil osemnajst let starosti.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka pravice voliti in biti voljen nima državljan Republike Slovenije, ki je dopolnil osemnajst let starosti, a je sodišče ob njegovi postavitvi pod skrbništvo odločilo, da ni sposoben razumeti pomena, namena in učinkov volitev.

Sodišče ob njegovi postavitvi pod skrbništvo posebej odloči o odvzemu pravice voliti in biti voljen.

Ne glede na določbo 1. odstavka tega člena pravice biti voljen nima državljan Republike Slovenije, ki je bil pravnomočno obsojen na nepogojno zaporno kazen, daljšo od 5 let, a mu ta kazen še ni potekla oz. še ni bil sodno rehabilitiran.

Kandidat, ki opravlja dejavnost ali funkcijo, ki je nezdružljiva s funkcijo poslanca, mora v primeru, da je izvoljen, to opustiti pred podelitvijo mandata.

Variantna: (Prvi odstavek) Pravico voliti in biti voljen za poslanca ima državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja že dopolnil šestnajst let starosti.

9. člen

Pravico voliti uresničuje volivec v volilnem okraju oziroma v volilni enoti, v kateri ima stalno prebivališče.

Volivec, ki nima stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, uresničuje pravico voliti v volilnem okraju oziroma v volilni enoti, v kateri je imel zadnje stalno prebivališče sam ali eden od staršev. Če tega ni mogoče ugotoviti, volivec sam odloči, v katerem volilnem okraju oziroma v kateri volilni enoti bo uresničeval volilno pravico.

Pravico voliti in biti voljen za poslanca italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti imajo pripadniki teh narodnih skupnosti, ki imajo volilno pravico.

10. člen

Volivci glasujejo osebno. Nihče ne more glasovati po pooblaščenju.

Glasuje se tajno, z glasovnicami.

Osebi, ki je vpisana v volilni imenik, se ne sme odvzeti glasovalna pravica niti preprečiti glasovanja.

11. člen

Volivcu morata biti zagotovljeni svoboda in tajnost glasovanja.

Nihče ne sme biti klican na odgovornost zaradi glasovanja niti se ne sme od njega zahtevati, naj pove, ali je glasoval, kako je glasoval oziroma zakaj ni glasoval.

12. člen

Evidenco volilne pravice ureja zakon.

III. SPLOŠNE VOLITVE

13. člen

Splošne volitve v Državni zbor so redne in predčasne.

Redne volitve se opravijo na štiri leta.

Predčasne volitve se opravijo, če se Državni zbor razpusti pred potekom štiriletne mandatne dobe.

14. člen

Redne volitve se opravijo najprej dva meseca in najpozneje petnajst dni pred potekom štirih let od prve seje prejšnjega Državnega zbora. V primeru podaljšanja mandatne dobe se ta rok šteje od dneva izteka podaljšane mandatne dobe.

Predčasne volitve se opravijo najpozneje dva meseca po razpustu Državnega zbora.

Mandatna doba prejšnjega Državnega zbora se konča s prvo sejo novega Državnega zbora. Za prvo sejo novega Državnega zbora se šteje seja, na kateri je potrjena več kot polovica poslanskih mandatov.

15. člen

Splošne volitve razpiše predsednik republike.

Predčasne volitve razpiše predsednik republike z aktom o razpustitvi Državnega zbora.

Akt o razpisu volitev se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

16. člen

Redne volitve se razpišejo najprej 135 dni in najpozneje 75 dni pred potekom štirih let od prve seje prejšnjega Državnega zbora.

Od dneva razpisa volitev do dneva glasovanja ne sme preteči več kot 90 dni in ne manj kot 60 dni.

Predčasne volitve se lahko opravijo najprej v 40 dneh od dneva razpisa.

17. člen

V aktu o razpisu volitev se določi dan razpisa volitev in dan glasovanja.

Z dnem, ki je določen kot dan razpisa volitev, začnejo teči roki za volilna opravila.

Za dan glasovanja se določi nedelja ali drug dela prost dan.

IV. NADOMESTNE VOLITVE

18. člen

Če poslancu, ki je bil izvoljen v volilni enoti, preneha mandat, razen če je odstopil prej kot v šestih mesecih od potrditve mandata, postane poslanec za preostanek mandatne dobe tisti kandidat z iste liste kandidatov, ki bi bil izvoljen, če ne bi bil izvoljen poslanec, ki mu je mandat prenehal.

Če nadomestni kandidat iz prejšnjega odstavka v roku osmih dni ne sporoči, da sprejema mandat, se ta pravica prenese na naslednjega kandidata.

Državna volilna komisija s sklepom ugotovi, kateri kandidat iz prvega in drugega odstavka tega člena opravlja funkcijo za preostanek mandatne dobe Državnega zbora ali kateri kandidat iz drugega odstavka 14. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 39/11 in 48/12) nadomesti poslanca, ki je sprejel funkcijo predsednika vlade, ministra, državnega sekretarja ali drugo funkcijo, ki je s funkcijo poslanca nezdružljiva. O tem obvesti Državni zbor.

Določbe prejšnjih treh odstavkov se ne uporabljajo v primeru prenehanja funkcije poslanca zaradi odpoklica.

19. člen

Če poslancu mandat preneha prej kot v šestih mesecih od izvolitve oziroma če na listi iz prvega odstavka prejšnjega člena ni naslednjega kandidata ter v primerih odpoklica poslanca se opravijo nadomestne volitve.

Nadomestne volitve se opravijo, tudi če predčasno preneha mandat poslancu, izvoljenemu v volilnem okraju, ali poslancu italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti.

Nadomestne volitve se prav tako opravijo, če Državni zbor ugotovi odpoklic poslanca pred potekom štiriletne mandatne dobe po postopku, ki ga določa ta zakon.

Nadomestne volitve se ne opravijo, če poslancu mandat preneha manj kot šest mesecev pred potekom mandatne dobe Državnega zbora.

Na nadomestnih volitvah se poslanec izvoli za čas do izteka mandatne dobe Državnega zbora.

20. člen

Nadomestne volitve razpiše predsednik republike najpozneje v petnajstih dneh po ugotovitvi Državnega zbora o prenehanju mandata.

Nadomestne volitve poslanca se izvedejo najpozneje 2 meseca po tem, ko Državni zbor ugotovi prenehanje mandata ali odpoklic poslanca, in sicer po postopkih, ki jih ta zakon določa za nadomestne volitve.

Nadomestne volitve se opravijo v volilni enoti, v kateri je bil izvoljen poslanec, ki mu je prenehal mandat. Stranka oz. državljanska lista, ki ji je pripadal poslanec, ki mu je prenehal mandat, v

volilni enoti vloži kandidatno listo, na kateri je število kandidatov enako ali večje od števila mandatov v volilni enoti.

Na nadomestnih volitvah je izvoljen kandidat, ki je dobil največ glasov.

Če se na nadomestnih volitvah v volilni enoti voli dvoje ali več poslancev, se glasuje na podlagi kandidatnih list strank ali državljanskih list, s katerih so bili izvoljeni poslanci, ki jim je mandat prenehal. Volivec lahko glasuje za največ toliko kandidatov, kolikor poslancev se voli na nadomestnih volitvah v volilni enoti. Izvoljeni so kandidati, ki so dobili največ glasov.

Nadomestne volitve se opravijo po določbah tega zakona, ki veljajo za splošne volitve, če v tem členu ni določeno drugače.

Če preneha mandat poslancu, izvoljenemu v volilnem okraju, se nadomestne volitve izvedejo po določilih, ki veljajo za redne volitve poslancev v volilnem okraju.

V. VOLILNE ENOTE in VOLILNI OKRAJI

21. člen

Za volitve poslancev Državnega zbora se oblikuje toliko volilnih enot, kolikor je statističnih regij dne 1. 1. 2022, s tem da se Osrednjeslovenska regija razdeli na dve volilni enoti (Mestno občino Ljubljana in Ljubljano – okolico) ter da se regije Obala, Kras in Notranjska združijo v eno volilno enoto ter Posavska in Zasavska regija prav tako v eno volilno enoto. Vsaka volilna enota se razdeli na volilne okraje tako, da je v vsakem volilnem okraju v državi približno enako število prebivalcev.

Volilne enote so:

VE	Statistične regije	Št. preb. dne 1. 7. 2019	Št. VO = mandatov	Št. preb. v VO
1	1) Gorenjska	205.717	4	51.429
2	2) Goriška	118.008	3	39.336
3	3) JV Slovenija	144.688	3	49.229
4	4) Koroška	70.683	2	35.342
5	7) Podravska	324.875	7	46.410
6	8) Pomurska	114.396	2	57.198
7	11) Savinjska	257.425	5	51.485
8	6a) Osrednjeslovenska – MOL	294.110	6	49.018
9	6b) Osrednjeslovenska – okolica	258.111	5	51.622
10	5 + 10) Obala + Kras + Notranjska	168.431	4	42.108
11	9 + 12) Posavska + Zasavska	132.866	3	44.288
	Skupaj	2.089.310	44	pp = 47.484

Odstopanja glede števila prebivalcev med volilnimi okraji ne smejo biti večja od 15 % od povprečnega števila prebivalcev v okrajih (47.484).

Volilni okraj lahko obsega območje ene občine, območje dveh ali več občin ali območje dela občine.

Za volitve poslancev italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti se na območjih, kjer ti skupnosti živita, oblikujeta posebni volilni enoti.

22. člen

Volilne enote in volilne okraje določa zakon z upoštevanjem načel in meril dopustnih odstopanj, določenih v prejšnjem členu.

VI. VOLILNI ORGANI

23. člen

Volitve poslancev vodijo in izvajajo volilne komisije in volilni odbori (v nadaljnjem besedilu: volilni organi).

Volilne komisije se imenujejo za štiri leta, volilni odbori pa za vsake volitve.

24. člen

Volilne komisije so:

1. državna volilna komisija,
2. volilne komisije volilnih enot,
3. okrajne volilne komisije.

Za volitve poslancev italijanske in madžarske narodne skupnosti se imenujeta volilni komisiji posebnih volilnih enot.

25. člen

Volilni organ sestavljajo predsednik in člani ter njihovi namestniki (v nadaljnjem besedilu: člani).

Člani volilnih organov so lahko samo osebe, ki imajo volilno pravico.

Nihče ne more biti član več kot enega volilnega organa.

26. člen

Član volilnega organa ne more hkrati kandidirati na volitvah in ne more biti določen za predstavnika ali zaupnika liste kandidatov.

Če član volilnega organa sprejme kandidaturo ali je določen za predstavnika ali zaupnika liste kandidatov, mu preneha funkcija člana v volilnem organu.

27. člen

Funkcija v volilnem organu je častna.

Člani volilnih organov morajo opravljati svojo funkcijo vestno, odgovorno in morajo delovati samo na podlagi zakonov in drugih predpisov, neodvisno od vseh drugih navodil.

Člani volilnih organov imajo zaradi dela v volilnem organu pravico do ustreznega nadomestila in povračila stroškov. Višino nadomestil oziroma povračil stroškov članov volilnih organov, tajnikov in drugih oseb, ki opravljajo dolžnosti pri volitvah, določi Državna volilna komisija v soglasju z ministrstvom, pristojnim za finance. Za člane Državne volilne komisije se višina nadomestil določi za vsak začetni mesec izvajanja volilnih opravil na podlagi osnovne plače predsednika Ustavnega sodišča, in sicer za predsednika Državne volilne komisije in njegovega namestnika v višini največ ene četrtine osnovne plače predsednika Ustavnega sodišča, za druge člane Državne volilne komisije pa v višini največ ene šestine osnovne plače predsednika Ustavnega sodišča. Državna volilna komisija določi višino nadomestil v odvisnosti od udeležbe na sejah in drugih aktivnosti. V času, ko ni volitev, predsednik Državne volilne komisije prejema nadomestilo v višini 10 % osnovne plače predsednika Ustavnega sodišča, njegov namestnik pa nadomestilo v višini 5 % osnovne plače predsednika Ustavnega sodišča.

28. člen

Volilni organ je sklepčen, če so prisotni predsednik oziroma njegov namestnik in vsi člani oziroma njihovi namestniki.

29. člen

Volilni organ odloča z večino glasov vseh članov.

Če zaradi enakega števila glasov za in proti ne pride do odločitve, odloči glas predsednika volilnega organa.

Če volilni organ pravočasno ne sprejme odločitve, ki je nujno potrebna za izvedbo volitev, odloči predsednik volilnega organa.

30. člen

Državni organi in organi lokalne samouprave so dolžni pomagati volilnim organom pri njihovem delu ter jim na njihovo zahtevo dati podatke, ki jih potrebujejo pri svojem delu.

Administrativne in tehnične pogoje za delovanje okrajnih volilnih komisij in volilnih komisij volilnih enot zagotavljajo upravne enote, na katerih je sedež teh komisij.

31. člen

Pri delu volilnih komisij volilnih enot in Državne volilne komisije so lahko navzoči predstavniki list kandidatov.

Pri delu volilnih odborov in okrajnih volilnih komisij so lahko navzoči zaupniki list kandidatov.

Pri delu volilnih organov so lahko navzoči opazovalci organizacij, ki so akreditirani pri Državni volilni komisiji. Merila, pogoje in postopek za pridobitev akreditacij za opazovalce predpiše Državna volilna komisija.

Predstavniki in zaupniki list kandidatov lahko opozorijo predsednika volilnega organa na nepravilnosti.

32. člen

Predstavnika liste kandidatov določi predlagatelj liste ob predložitvi liste kandidatov volilni komisiji volilne enote.

Imena zaupnikov liste kandidatov sporoči predstavnik liste okrajni volilni komisiji najpozneje pet dni pred dnem glasovanja.

Predstavnik oziroma zaupnik liste kandidatov ne sme biti kandidat.

Zaupnik liste kandidatov je lahko samo oseba, ki je vpisana v evidenco volilne pravice na območju volilne enote.

33. člen

Državno volilno komisijo imenuje Državni zbor.

Državno volilno komisijo sestavljajo predsednik in pet članov ter njihovi namestniki.

Za predsednika Državne volilne komisije in njegovega namestnika se imenujeta sodnika Vrhovnega sodišča.

Dva člana in dva namestnika članov Državne volilne komisije se imenujeta izmed pravnih strokovnjakov. Trije člani in namestniki članov Državne volilne komisije se imenujejo po predlogih poslanskih skupin, pri čemer se upošteva sorazmerna zastopanost političnih strank.

Državni zbor pred potekom dobe, za katero je bil imenovan, razreši predsednika, namestnika predsednika, člana ali namestnika člana, če to sam zahteva, če mu je prenehala volilna pravica ali če je prenehal opravljati sodniško službo. Državni zbor lahko pred potekom dobe, za katero je bil imenovan, razreši člana ali namestnika člana zaradi nevestnega opravljanja funkcije. Razrešitev iz razloga iz prejšnjega stavka lahko predlaga poslanska skupina, ki je člana Državnemu zboru predlagala v imenovanje.

Zoper odločitev Državnega zbora iz prejšnjega odstavka ni pritožbe.

Državna volilna komisija uredi svoje poslovanje s poslovnikom.

34. člen

Volilne komisije volilnih enot imenuje Državna volilna komisija.

Volilno komisijo volilne enote sestavljajo predsednik in trije člani ter njihovi namestniki.

Predsednik in namestnik predsednika volilne komisije volilne enote se imenujeta izmed sodnikov.

En član in en namestnik člana volilne komisije volilne enote se imenujeta izmed pravnih strokovnjakov. Dva člana in dva namestnika članov volilne komisije volilne enote se imenujeta po predlogih poslanskih skupin, pri čemer se upošteva sorazmerna zastopanost političnih strank.

V volilni komisiji posebne volilne enote za izvolitev poslanca narodne skupnosti mora biti vsaj en član pripadnik narodne skupnosti.

35. člen

Okrajne volilne komisije imenuje Državna volilna komisija.

Okrajna volilna komisija se imenuje za območje volilnega okraja.

Okrajno volilno komisijo sestavljajo predsednik in trije člani ter njihovi namestniki. Predsednik okrajne volilne komisije se imenuje izmed sodnikov, njegov namestnik pa izmed drugih diplomiranih pravnikov.

Ostali člani okrajne volilne komisije in njihovi namestniki se imenujejo po predlogih državljanov, političnih strank in predstavniških organov lokalnih skupnosti z območja volilnega okraja, pri čemer se upošteva njihova sorazmerna zastopanost.

Če predlogov ni ali jih je premalo, se za manjkajoče člane in njihove namestnike določijo uradniki, zaposleni v organih državne uprave ali upravi lokalne skupnosti.

36. člen

Če bi članom volilnih komisij prenehal mandat v času po razpisu volitev, se jim mandat podaljša do konca volitev.

Državna volilna komisija razreši predsednika, namestnika predsednika, člana ali namestnika člana okrajne volilne komisije ali volilne komisije volilne enote pred potekom dobe, za katero je bil imenovan, če to sam zahteva, če mu je prenehala volilna pravica ali če je prenehal opravljati sodniško službo.

Državna volilna komisija lahko razreši predsednika, namestnika predsednika, člana ali namestnika člana okrajne volilne komisije ali volilne komisije volilne enote pred potekom dobe, za katero je bil imenovan, zaradi nevestnega opravljanja funkcije ali če ni ravnal skladno z obveznimi navodili iz 2. točke prvega odstavka 37. člena tega zakona. Razrešitev člana ali namestnika člana okrajne volilne komisije ali volilne komisije volilne enote zaradi nevestnega opravljanja funkcije lahko predlaga tudi poslanska skupina ali politična stranka, ki ga je Državni volilni komisiji predlagala v imenovanje.

Zoper odločitev državne volilne komisije iz 2. in 3. odstavka tega člena ni pritožbe.

37. člen

Volilna komisija ima tajnika, ki ima lahko največ dva namestnika. Tajnika in njegove namestnike imenuje in razreši Državna volilna komisija. Na predlog načelnika upravne enote Državna volilna komisija imenuje za štiri leta tajnika in njegove namestnike izmed uradnikov upravne enote, ki opravljajo upravne naloge s področja upravnih notranjih zadev ali imajo izkušnje z volitvami.

Državna volilna komisija razreši tajnika ali njegovega namestnika pred potekom dobe, za katero je bil imenovan, če to sam zahteva ali če ne opravlja več dela na upravni enoti.

Državna volilna komisija lahko razreši tajnika ali njegovega namestnika pred potekom dobe, za katero je bil imenovan, če je ravnal nevestno ali če ni ravnal skladno z obveznimi navodili iz 2. točke prvega odstavka 37. člena tega zakona. Razrešitev tajnika ali njegovega namestnika iz razloga iz prejšnjega stavka lahko predlaga načelnik upravne enote, predsednik volilne komisije ali direktor službe državne volilne komisije.

Zoper odločitev državne volilne komisije iz 2. in 3. odstavka tega člena ni pritožbe.

38. člen

Državna volilna komisija:

1. skrbi za zakonitost volitev in enotno uporabo določb tega zakona, ki se nanašajo na volilne postopke;
2. usklajuje delo volilnih komisij volilnih enot in okrajnih volilnih komisij in jim daje obvezna navodila v zvezi z izvajanjem tega zakona ter nadzoruje njihovo delo;
3. predpiše obrazce za izvrševanje tega zakona;
4. določi glasovnice A za glasovanje v volilnem okraju, glasovnice B za glasovanje v volilni enoti in glasovnice, posebej prilagojene za glasovanje invalidov;
5. preverja, ali predlagani kandidati izpolnjujejo določila tega zakona;
6. določi, zbira in hrani predstavitvene izjave kandidatov iz 7. člena tega zakona, ki jih morajo izpolniti vsi kandidati pred potrditvijo kandidature. Predstavitvene izjave so javno dostopne in jih Državna volilna komisija hrani najmanj 5 let;
7. predpiše merila in postopek za pridobitev akreditacije za opazovanje volitev;
8. določa enotne standarde za volilni material, opremo volišč ter določa druge materialne pogoje za izvedbo volilnih opravil;
9. objavlja izide volitev v Državni zbor,
10. izdaja potrdila o izvolitvi poslancev in ugotavlja prenehanje njihovega mandata;
11. izdaja potrdila novim poslancem o opravljanju funkcije za preostanek mandatne dobe Državnega zbora;
12. ugotavlja, katere liste kandidatov so na ravni države prejele štiri ali več odstotkov glasov, oddanih za vse liste;
13. skrbi za izvedbo glasovanja na diplomatsko-konzularnih predstavništvih Republike Slovenije;
14. organizira izobraževanje za člane drugih volilnih organov;
15. vodi in upravlja zbirko z osebnimi podatki volivcev, ki jo potrebuje za izvajanje drugega odstavka člena 79. a, drugega in tretjega odstavka 81. člena, drugega odstavka 82. člena in 83. člena tega zakona;
16. opravlja druge naloge, ki jih določa zakon.

39. člen

Državna volilna komisija določi, katere volilne spise ji mora poslati volilna komisija volilne enote oziroma okrajna volilna komisija in v kakšnem roku ter na kakšen način morajo biti poslani.

Državna volilna komisija lahko prenese na volilno komisijo posebne volilne enote za volitve poslancev narodnih skupnosti posamična opravila iz svoje pristojnosti.

40. člen

Državna volilna komisija za potrebe izvajanja 14. točke prvega odstavka 38. člena zbira osebne podatke volivcev, in sicer: ime in priimek, rojstne podatke, EMŠO, odločbo pristojnega organa o priznanju statusa invalida, podatke o prebivališču, elektronski naslov, telefonsko številko, podatke o volilni pravici na dan volitev, podatke o volilni enoti in volilnem okraju ter podatke o načinu izvrševanja volilne pravice. Osebni podatki volivcev se lahko za namene zagotavljanja točnosti in ažurnosti z vzpostavitev neposredne računalniške povezave pridobijo iz evidence volilne

pravice. Prevezemanje in ažuriranje osebnih podatkov poteka z uporabo EMŠO ali z uporabo priimka in datuma rojstva. Osebnih podatki se hranijo do pravnomočne potrditve poslanskih mandatov in se po preteku roka izbrišejo, razen osebnih podatkov invalidov, ki po pošti glasujejo stalno; ti se hranijo do preklica sporočila iz tretjega odstavka 81. člena tega zakona.

41. člen

Strokovne, administrativne in tehnične naloge za Državno volilno komisijo opravlja Služba Državne volilne komisije. Organizacijo in delo te službe uredi Državna volilna komisija z aktom. Službo Državne volilne komisije vodi direktor, ki opravlja tudi naloge tajnika te komisije. Direktorja na podlagi javnega natečaja za mandatno obdobje petih let imenuje Državna volilna komisija. Za postopek izbire, imenovanja in razrešitve se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja javne uslužbenke, in sicer tiste, ki se nanašajo na generalne direktorje direktoriatov, razen določb, ki omogočajo razrešitev iz nekrivdnih razlogov.

42. člen

Volilna komisija volilne enote:

1. skrbi za zakonitost volitev poslancev, ki se volijo v volilni enoti oziroma v volilnih okrajih,
2. ugotavlja, ali so posamične kandidature oziroma liste kandidatov v skladu z zakonom,
3. ugotavlja rezultate glasovanja v volilnih enotah in po končani obdelavi rezultatov razglasi, kateri poslanci so izvoljeni v volilni enoti po 90. členu tega zakona, ter daje poročila o izidu,
4. vodi neposredno tehnično delo v zvezi z volitvami,
5. opravlja druge naloge, ki jih določa zakon.

43. člen

Okrajna volilna komisija:

1. določa volišča in območja volišč,
2. imenuje volilne odbore,
3. ugotavlja izid glasovanja v volilnem okraju,
4. vodi neposredno tehnično delo v zvezi z volitvami,
5. opravlja druge naloge, ki jih določa zakon.

Naloge iz prejšnjega odstavka pri volitvah poslancev italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti opravlja volilna komisija posebne volilne enote.

44. člen

Glasovanje na voliščih vodijo volilni odbori.

Za vsako volišče se določi najmanj en volilni odbor.

45. člen

Volilni odbor sestavljajo predsednik in parno število članov ter njihovi namestniki.

Predsednik in člani volilnega odbora ter njihovi namestniki se imenujejo izmed državljanov, ki imajo stalno prebivališče na območju volilnega okraja.

Politične stranke, državljanske liste in predstavniški organi lokalnih skupnosti lahko najpozneje v petnajstih dneh po razpisu volitev podajo svoje predloge za imenovanje predsednika in članov volilnega odbora ter njihovih namestnikov okrajni volilni komisiji, pri čemer zagotavljajo sorazmerno zastopanost.

VII. KANDIDIRANJE

46. člen

Kandidate lahko predlagajo volivci, organizirani v državljanske liste, in politične stranke.

47. člen

Za predlog kandidata za poslanca, ki se voli v volilnem okraju, potrebujejo politične stranke in državljanske liste 150 podpisov državljanov s stalnim bivališčem v okraju, kjer kandidat kandidira.

V volilnem okraju se oblikuje ena lista kandidatov. Na to listo so uvrščeni kandidati političnih strank in kandidati državljanskih list. Zaporedje kandidatov določi žreb. Na prvem mestu je kandidat spola, ki je med kandidati manj zastopan, nato pa sledijo, izmenično po spolu, preostali kandidati.

Volivci volilnega okraja izberejo enega kandidata. Če v prvem krogu nobeden od kandidatov ne dobi absolutne večine glasov, volivci v drugem krogu izbirajo med kandidatoma, ki sta v prvem krogu dobila največ glasov. Če kandidata tudi v drugem glasovanju dobita enako število glasov, o zmagovalcu odloči žreb.

48. člen

Za volitve v volilni enoti politične stranke in državljanske liste vlagajo kandidatne liste, na katerih je najmanj toliko kandidatov, kolikor okrajev šteje volilna enota. O teh listah glasujejo volivci vseh volilnih okrajev vsake volilne enote tako, da izberejo eno listo in na njej enega kandidata (prednostni glas). Izvoljen je kandidat, ki je dobil največ glasov na listi, ki jo je izbralo največ volivcev.

49. člen

Politična stranka določi kandidate oz. kandidatno listo po postopku, ki je določen z njenimi pravili.

Kandidati morajo imeti stalno prebivališče v volilni enoti, kjer kandidirajo, vsaj eno leto pred datumom razpisa volitev. Vsak kandidat lahko kandidira samo v eni volilni enoti.

Politična stranka lahko vloži kandidatno listo v vsaki volilni enoti, če njeno listo podpre 150 volivcev s stalnim prebivališčem v tej volilni enoti. To podporo lahko s podpisi izrazijo tudi volivci, ki so že podprli katerega od kandidatov v okrajih te volilne enote.

Dvoje ali več političnih strank lahko predloži skupno kandidatno listo.

50. člen

Na kandidatni listi noben spol ne sme biti zastopan z manj kakor 40 % od skupnega dejanskega števila kandidatov na listi. Na kandidatnih listah morajo biti kandidati navedeni izmenoma po spolu. Na prvem mestu je naveden kandidat spola z manj kot 50-odstotnim deležem kandidatov na listi.

Določbo prejšnjega odstavka tega člena so dolžne upoštevati tudi politične stranke in državljanske liste, ki predlagajo kandidate v več volilnih okrajih.

Določba iz prvega odstavka ne velja za kandidatne liste, na katere so uvrščeni trije kandidati, pri čemer mora biti na kandidatni listi, na katero so uvrščeni trije kandidati, najmanj en predstavnik vsakega od spolov.

51. člen

Kandidat za poslanca, ki se voli v volilnem okraju, mora imeti stalno prebivališče v tem volilnem okraju najmanj dve leti pred dnem razpisa volitev.

Kandidat, ki kandidira v volilni enoti, mora imeti stalno prebivališče v tej volilni enoti najmanj eno leto pred dnem razpisa volitev.

52. člen

Za neodvisnega poslanca, voljenega na predlog državljanske liste, ne more kandidirati, kdor je oziroma je bil v zadnjem letu pred kandidaturo član vodstva katere od političnih strank, ki sodelujejo na volitvah.

53. člen

Poslanci, izvoljeni kot kandidati državljanskih list, v Državnem zboru oblikujejo poslansko skupino »Neodvisni« z enakimi pravicami in dolžnostmi, kot jih imajo preostale poslanske skupine, z omejitvijo, da ne morejo prehajati v druge poslanske skupine.

Tudi poslanci, izvoljeni v volilnih enotah, ne smejo prehajati v poslanske skupine drugih političnih strank.

54. člen

Kandidata za poslanca italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti določijo s podpisi volivci, ki so pripadniki italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti. Število potrebnih podpisov znaša najmanj 1,5 % števila volivcev pripadnikov italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti, ki so imeli na zadnjih volitvah pravico voliti za poslanca italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti.

Državna volilna komisija najpozneje dan po dnevu, ki je določen za začetek volilnih opravil, na svojih spletnih straneh objavi število volivcev pripadnikov italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti, ki so imeli na zadnjih volitvah pravico voliti za poslanca italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti.

55. člen

Podpora s podpisi se lahko daje od dneva, ki je določen za začetek volilnih opravil, do dneva, ki je določen za predložitev list kandidatov.

Volivec oziroma poslanec lahko da svojo podporo s podpisom samo enkrat.

56. člen

Volivec da svojo podporo s podpisom na predpisanem obrazcu. Obrazec podpiše osebno pred pristojnim organom, ki vodi evidenco volilne pravice, ne glede na kraj stalnega prebivališča.

Organi iz prejšnjega odstavka vodijo posebno evidenco potrjenih obrazcev. Če je dana podpora na način iz prejšnjega odstavka, mora predlagatelj liste kandidatov pred vložitvijo te poskrbeti za vpis podpore v evidenco potrjenih obrazcev.

Evidenca podpornikov kandidatov v volilnih okrajih je javna.

Poslanec da svojo podporo s podpisom na predpisanem obrazcu, ki mu ga izda pristojna služba Državnega zbora.

Osebe, ki so med potekom roka, določenega za predložitev kandidatov ali list kandidatov, v bolnišnicah, domovih za starejše občane, zavodih za invalidne osebe ali podobnih zavodih, in osebe na prestajanju zaporne kazni lahko svojo podporo izrazijo tako, da njihov podpis na obrazcu potrdi posebej za to pooblaščen oseba organa oziroma pravne osebe.

Osebe, ki med potekom roka za zbiranje podpisov stalno ali začasno prebivajo v tujini, lahko svojo podporo izrazijo tako, da njihov podpis na obrazcu potrdi uradna oseba diplomatsko-konzularnega predstavništva Republike Slovenije v tujini ali oseba, ki jo za potrjevanje identitete volivcev določi ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve.

Osebe, ki imajo v Republiki Sloveniji prijavljeno stalno ali začasno prebivališče, vendar zaradi bolezni ali invalidnosti ne morejo pred pristojni organ osebno in se ne nahajajo v zavodih iz petega odstavka tega člena, lahko svojo podporo kandidatu ali listi kandidatov dajo pred uradno osebo pristojnega organa, ki takšno osebo obišče na domu, najpozneje šest dni pred iztekom roka za predložitev list kandidatov.

Zahteva za izdajo obrazca iz petega in šestega odstavka tega člena in zahteva za obisk uradne osebe iz sedmega odstavka tega člena se lahko vložijo najpozneje petnajst dni pred potekom roka za predložitev list kandidatov.

57. člen

Za vsako kandidaturo je potrebno pisno soglasje kandidata. Soglasje kandidata je nepreklicno.

Vsaki kandidaturi je treba priložiti lastnoročno podpisano predstavitveno izjavo kandidata iz 7. člena tega zakona.

Podatki iz prejšnjega odstavka se javno objavijo. Dokazana netočnost teh podatkov se šteje kot hujša kršitev obveznosti in kot neetično ravnanje kandidata, zaradi katerega se kandidat briše s kandidatne liste. Če je ta kršitev ugotovljena po izvolitvi kandidata in podelitvi mandata, je lahko razlog za odpoklic po 111. členu tega zakona.

58. člen

Predloge kandidatov za volitve v volilnih okrajih državljanske liste in politične stranke vlagajo pri okrajni volilni komisiji, kjer se oblikuje enotna volilna lista tega okraja.

Liste kandidatov za volitve v volilnih enotah politične stranke in državljanske liste vlagajo pri volilni komisiji volilne enote.

Predlog liste kandidatov mora vsebovati oznako volilne enote, ime predlagatelja, ime liste, osebne podatke kandidatov – ime, priimek, rojstni podatki, EMŠO – predstavitevno izjavo kandidata in njegovo stalno prebivališče ter ime, priimek in naslov stalnega prebivališča predstavnika liste. Listi morajo biti priložena pisna soglasja kandidatov, da sprejemajo kandidaturo, in s tem zakonom določeno najmanjše število podpisov volivcev na predpisanih obrazcih.

Listi kandidatov, ki jo vloži politična stranka, morajo biti priloženi tudi zapisnik o določitvi liste kandidatov in pravila politične stranke, ki se nanašajo na določanje kandidatov na volitvah v Državni zbor.

59. člen

Državna volilna komisija za potrebe izvajanja pristojnosti, določenih v tem zakonu, in z namenom zagotavljanja informacijske podpore volitvam vodi in upravlja:

- zbirko list kandidatov, ki vsebuje podatke iz prejšnjega člena;
- zbirko predlaganih članov volilnih odborov in volilnih komisij, ki vsebuje naslednje podatke: ime predlagatelja in osebne podatke kandidatov – ime, priimek, rojstni podatki, EMŠO in naslov stalnega prebivališča.

Zbirki iz prejšnjega odstavka sta računalniško vodeni bazi podatkov. Zbirki se lahko za namene preverjanja volilne pravice kandidatov, zakonitosti kandidatur ter preverjanja volilne pravice in stalnega prebivališča kandidatov za člane volilnih odborov in volilnih komisij z uporabo osebnega imena kandidata ali njegovega EMŠO neposredno računalniško povežeta in dostopata do evidence volilne pravice. S tem povezovanjem se obdelujejo zgolj naslednji osebni podatki: ime, priimek, datum rojstva, EMŠO in stalno prebivališče kandidatov.

Zbirka list kandidatov, razen podatka o EMŠO, se hrani od vložitve list kandidatov do izteka mandatne dobe državnega zbora, za katerega so kandidirali. Podatek o EMŠO posameznega kandidata se hrani do pravnomočne potrditve poslanskega mandata.

Zbirka predlaganih članov volilnih odborov se hrani do konstituiranja državnega zbora, zbirka predlaganih članov volilnih komisij pa do poteka mandata, za katerega so bili imenovani.

Podatek o EMŠO kandidata ni vključen v sezname potrjenih list kandidatov in sezname kandidatov, o katerih se glasuje v posameznih volilnih okrajih.

60. člen

Ime liste kandidatov, ki jo je vložila politična stranka, je ime politične stranke. Sestavni del imena liste je lahko tudi skrajšano ime stranke ali kratica njenega imena. Imenu liste se lahko doda simbol oziroma znak stranke.

Ime državljanske liste določijo vlagatelji kandidature. Ime državljanske liste ne sme vsebovati imena registrirane politične stranke.

Če dvoje ali več političnih strank vloži skupno listo kandidatov, določijo ime skupne liste, pri čemer mora biti razvidno, da gre za skupno listo dveh ali več političnih strank.

61. člen

Ime liste kandidatov, ki jo vložijo volivci, določijo sami volivci. Če ime liste ni določeno, se za ime liste šteje ime in priimek prvega kandidata na listi.

Ime liste kandidatov ne sme vsebovati imena tuje države ali tuje stranke in njihovih simbolov ter kratic, ki jih te uporabljajo, ali etično spornih imen oziroma simbolov.

VIII. POTRJEVANJE LIST KANDIDATOV

62. člen

Liste kandidatov se predložijo volilni komisiji volilne enote najpozneje trideset dni pred dnem glasovanja.

Ko volilna komisija prejme listo kandidatov, takoj preveri, ali je pravočasno vložena in ali je določena v skladu s tem zakonom.

63. člen

Če volilna komisija ugotovi, da je lista kandidatov vložena prepozno, jo zavrne.

64. člen

Če volilna komisija ugotovi, da lista kandidatov ni določena v skladu s tem zakonom, jo zavrne.

Če volilna komisija volilne enote ugotovi formalne pomanjkljivosti liste kandidatov, zahteva od predlagatelja, da jih odpravi v roku treh dni. Če formalne pomanjkljivosti niso pravočasno odpravljene, volilna komisija listo kandidatov zavrne.

V primerih iz prejšnjih dveh odstavkov volilna komisija listo kandidatov zavrne v celoti ali samo glede posameznih kandidatov.

65. člen

Če volilna komisija volilne enote ugotovi, da je posamezen kandidat določen na dveh ali več listah kandidatov v volilni enoti, za veljavno šteje kandidaturo, ki je bila prva določena, in o tem takoj obvesti kandidata in predstavnike list kandidatov.

Volilne komisije volilnih enot takoj pošljejo Državni volilni komisiji podatke o vloženi listah kandidatov. Če Državna volilna komisija ugotovi, da posamezni kandidat kandidira na listah v več volilnih enotah, za veljavno šteje kandidaturo, ki je bila prva določena, in o tem takoj obvesti volilne komisije volilnih enot, kandidata in predstavnike list kandidatov.

Kandidati, ki kandidirajo za izvolitev v volilnih okrajih, ne smejo kandidirati na listah v volilnih enotah.

Listo kandidatov, ki je pravočasno vložena in določena v skladu s tem zakonom, volilna komisija volilne enote potrdi.

66. člen

Odločbo o potrditvi oziroma o zavrnitvi liste kandidatov izda volilna komisija volilne enote najpozneje dvajset dni pred dnem glasovanja. Odločbo pošlje predstavniku liste kandidatov.

67. člen

Vsa določila o vlaganju, preverjanju in potrjevanju kandidatnih list v volilni enoti smiselno veljajo tudi za vlaganje imen kandidatov okrajnim volilnim komisijam.

68. člen

Volilna komisija volilne enote sestavi seznam potrjenih list kandidatov v volilni enoti po vrstnem redu, ki se določi z žrebom.

Okrajna volilna komisija sestavi seznam kandidatov, o katerih se glasuje v posameznih volilnih okrajih. Vrstni red se določi z žrebom.

69. člen

Seznami potrjenih list kandidatov in seznami kandidatov, o katerih se glasuje v posameznih volilnih okrajih, se objavijo na način, ki ga določi Državna volilna komisija, upošteva načelo čim širše obveščenosti volivcev ter načelo gospodarnosti, najpozneje petnajst dni pred dnem glasovanja. Za objavo skrbi Državna volilna komisija.

IX. GLASOVANJE NA VOLIŠČIH

9.1 VOLIŠČA

70. člen

Volišča določi okrajna volilna komisija.

Volišča imajo zaporedno številko.

71. člen

Za vsako volišče se določi poseben prostor. Prostor, kjer se glasuje, mora biti urejen tako, da je zagotovljeno tajno izpolnjevanje glasovnice. Volišče mora biti opremljeno na način, ki preprečuje opazovanje volivca pri izpolnjevanju glasovnice.

72. člen

Za volišče se štejejo objekt, v katerem se glasuje, dvorišče tega objekta in določen prostor okrog objekta.

Volilne komisije pripravijo pravočasno za vsa volišča, ki so jih določile, potrebno število prosojnih glasovalnih skrinjic, tiskane glasovnice in drugo volilno gradivo.

Okrajna volilna komisija ima elektronski naslov, na katerem lahko volivci odprejo glasovnice in oddajo svoj glas kot alternativo glasovanju s fizično prisotnostjo.

Na volišču je treba razobesiti razglase s seznamami list kandidatov, o katerih se glasuje.

73. člen

Na dan glasovanja je prepovedana vsaka agitacija na volišču.

9.2 PRIPRAVE NA VOLITVE

74. člen

Na dan pred volitvami se predsednik in člani volilnega odbora zberejo v prostoru, kjer se bo glasovalo, in zagotovijo, da je prostor primerno urejen za izvedbo glasovanja, ter prevzamejo potrebno število glasovalnih skrinjic in glasovnic, overjen volilni imenik za območje volišča, razglase in drugo, kar je potrebno za izvedbo glasovanja na volišču.

Volilni material iz prejšnjega odstavka lahko predsednik in člani volilnega odbora prevzamejo najpozneje pol ure pred začetkom glasovanja.

O prevzemu volišča in volilnega gradiva iz prvega odstavka tega člena napravi volilni odbor zapisnik, ki ga podpišejo vsi člani in predsednik volilnega odbora.

75. člen

Najpozneje pol ure pred začetkom glasovanja se predsednik in člani volilnega odbora zberejo v prostoru, kjer se glasuje, in pregledajo, ali je prostor v enakem stanju, kot so ga zapustili na dan pred volitvami, in ali je volilni material v enakem stanju kot na dan pred glasovanjem; pri tem temeljito preverijo, ali je volilna skrinjica prazna. O tem se sestavi zapisnik, ki ga podpišejo predsednik in člani volilnega odbora.

76. člen

Glasovanje traja nepretrgoma od 7. do 19. ure, in sicer na volišču ali elektronsko. Volišče, na katerem so glasovali vsi v volilni imenik vpisani volivci, se lahko zapre že pred 19. uro.

Volilni odbori lahko v sporazumu z okrajno volilno komisijo določijo, da se glasovanje konča po 19. uri, če je to potrebno, da se omogoči glasovanje volivcem, ki sicer ne bi mogli glasovati. O tem, da se bo glasovanje na volišču končalo po 19. uri, mora okrajna volilna komisija obvestiti predstavnike list kandidatov, takoj ko je bila taka odločitev sprejeta.

Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena se glasovanje ne more začeti pred 4. uro in ne končati po 23. uri.

77. člen

Volivci, ki so na dan glasovanja odsotni, lahko glasujejo pred tem dnem, vendar pa ne prej kot pet dni pred dnem glasovanja in ne pozneje kot dva dni pred dnem glasovanja. Glasovanje se opravi na posebnem volišču na območju okrajne volilne komisije. Predčasno elektronsko glasovanje ni mogoče.

Glasovanje vodi volilni odbor, ki ga okrajna volilna komisija imenuje na način, določen v 41. členu tega zakona.

Po vsakokratnem zaključku predčasnega glasovanja se volilne skrinjice in drug volilni material zapečatijo. Odpečatijo se ob vsakokratnem nadaljevanju predčasnega glasovanja in pred ugotavljanjem izida glasovanja. Državna volilna komisija določi enotne standarde varovanja

volilnih skrinjic in drugega volilnega gradiva v času od predčasnega glasovanja do ugotavljanja izida glasovanja.

9.3 VOLITVE

78. člen

Državna volilna komisija obvesti volivce o dnevu glasovanja in o volišču, na katerem so vpisani v volilni imenik.

79. člen

Volivec glasuje osebno na volišču, na katerem je vpisan v volilni imenik. Če se volivec odloči za elektronsko glasovanje po svoji osebni identifikaciji na elektronskem naslovu, lahko odpre glasovnice in odda svoj glas.

Volivec najprej pove svoj priimek in rojstno ime, po potrebi pa tudi svoje prebivališče.

Predsednik ali član volilnega odbora ugotovi istovetnost volivca z osebnim dokumentom ali na drug način. Istovetnost se lahko ugotovi na podlagi vsakega osebnega dokumenta, ki izkazuje osebne podatke volivca.

Nato predsednik ali član volilnega odbora obkroži zaporedno številko pred imenom volivca v volilnem imeniku, volivec pa se podpiše v za to namenjen prostor v volilnem imeniku. Predsednik ali član volilnega odbora preveri, ali se je volivec podpisal na pravo mesto, in mu izroči obe glasovnici. Volivcu se glasovnici izročita, tudi če se ne more ali noče podpisati. Če se ne more podpisati zaradi telesne hibe ali drugega razloga ali če se noče podpisati, volilni odbor to posebej označi v volilnem imeniku. Predsednik ali član volilnega odbora volivcu na njegovo zahtevo poda pojasnilo o tehničnih vidikih glasovanja.

Če kdo pomotoma ni vpisan v volilni imenik, glasuje na podlagi potrdila pristojnega organa, da je vpisan kot volivec za območje volišča, na katerem želi glasovati. To se vpiše v zapisnik. Potrdilo se priloži zapisniku.

80. člen

Volilni odbor ne sme odreči glasovanja nikomur, ki je vpisan v volilni imenik za to volišče, in tudi ne osebam, ki so se izkazale s potrdili.

Če ima član volilnega odbora glede posameznih volivcev, ki hočejo glasovati, kakšno pripombo, se ta vpiše v zapisnik.

Če hoče glasovati oseba, katere ime je v volilnem imeniku že obkroženo in pri njenem imenu že obstaja podpis volivca oziroma je v rubriki opombe označba o drugem načinu glasovanja, se njeno osebno ime, prebivališče in njena morebitna izjava vpišejo v zapisnik, glasovati pa ji volilni odbor ne dovoli.

81. člen

Glasovnica A za glasovanje o kandidatih v volilnih okrajih poleg imen kandidatov vsebuje:

- oznako volilnega okraja,
- ime državljanske liste ali politične stranke, ki kandidata predlaga,
- zaporedne številke, imena in priimke kandidatov,

- navodilo o načinu glasovanja.

82. člen

Glasovnica B za glasovanje o kandidatnih listah in kandidatih v volilnih enotah vsebuje:

- oznako volilne enote,
- zaporedne številke predlaganih list ter številke, imena in priimke kandidatov na vsaki listi,
- navodilo o načinu glasovanja.

83. člen

Volivec na glasovnici A obkroži zaporedno številko pred imenom in priimkom kandidata, za katerega glasuje.

Volivec na glasovnici B obkroži številko pred imenom in priimkom kandidata z liste, ki jo je izbral.

84. člen

Glasovnica za glasovanje o kandidatih za poslanca italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti vsebuje:

- oznako volilne enote,
- zaporedne številke ter imena in priimke kandidatov po vrstnem redu kandidatov s seznama kandidatur,
- ime skupine volivcev, ki je kandidata predlagala,
- navodilo o načinu glasovanja.

Volivec glasuje samo za enega kandidata, in sicer tako, da obkroži zaporedno številko pred imenom in priimkom kandidata, za katerega glasuje.

85. člen

Ko volivec izpolni glasovnico, jo odda v glasovalno skrinjico in odide z volišča.

86. člen

Neizpolnjena glasovnica ali glasovnica, na kateri ni mogoče ugotoviti, za katerega kandidata je volivec glasoval, je neveljavna.

Glasovnica je veljavna, če je volivec glasoval na drugačen način, kot je določeno v 83. členu tega zakona, a je z nje jasno razvidno, za katerega kandidata je glasoval.

87. člen

Ves čas glasovanja morajo biti navzoči vsi člani volilnega odbora oziroma njihovi namestniki.

Ves čas glasovanja so lahko navzoči zaupniki posameznih list kandidatov.

Lista kandidatov ima lahko na volišču največ po enega zaupnika. Okrajna volilna komisija izda zaupniku potrdilo, s katerim se izkaže pri volilnem odboru.

88. člen

Predsednik volilnega odbora s pomočjo članov odbora skrbi za red in mir na volišču. Če je treba, lahko zahteva pomoč policije. Dokler so policisti na volišču, so pod njegovim vodstvom in je glasovanje prekinjeno.

Predsednik volilnega odbora lahko vsakogar, ki moti red na volišču, odstrani z volišča, kar se vpiše v zapisnik. O odstranitvi zaupnika odloči volilni odbor.

Nihče ne sme priti na volišče z orožjem ali nevarnim orodjem, razen policistov v primeru iz prvega odstavka tega člena.

Če je to potrebno zaradi nemotenega glasovanja, lahko predsednik volilnega odbora odredi, da se volivci spuščajo na volišče samo v določenem številu ali posamično.

89. člen

Če volivec zaradi telesne hibe ali zato, ker je nepismen, ne bi mogel glasovati tako, kot je določeno v tem zakonu, ima pravico pripeljati s seboj osebo, ki mu pomaga izpolniti oziroma oddati glasovnici. O tem odloči volilni odbor in vpiše to v zapisnik.

Volišča morajo biti dostopna invalidom.

Okrajna volilna komisija določi tudi najmanj eno volišče, na katerem lahko glasujejo volivci, ki nimajo stalnega prebivališča na območju okraja, če to svojo namero sporočijo okrajni volilni komisiji, na območju katere so vpisani v volilni imenik, najpozneje tri dni pred dnem glasovanja.

90. člen

O glasovanju se piše zapisnik, v katerega se vpišejo vsi pomembni dogodki na volišču.

Na zahtevo vsakega člana volilnega odbora in vsakega zaupnika se vpišejo v zapisnik posamezne okoliščine, njegovo posebno mnenje in njegove pripombe k zapisniku. Zapisnik podpišejo predsednik in člani volilnega odbora.

91. člen

Volivci ne smejo biti vpoklicani na vojaške vaje na dan glasovanja.

Po pošti lahko glasujejo volivci, ki so v priporu, v zavodu za prestajanje kazni, v bolnišnici ali v socialnovarstvenem zavodu za institucionalno varstvo, če to sporočijo okrajni volilni komisiji najpozneje deset dni pred dnem glasovanja. Na enak način lahko glasujejo tudi invalidi, ki to sporočijo okrajni volilni komisiji v roku iz prejšnjega stavka in predložijo odločbo pristojnega organa o priznanju statusa invalida.

Volivci, ki jim je bila nepredvideno odvzeta prostost oziroma so nepredvideno sprejeti na zdravljenje v bolnišnico ali pa v institucionalno varstvo socialnovarstvenega zavoda ali so prejeli odločbo o invalidnosti po roku iz prejšnjega odstavka, lahko glasujejo po pošti, če to sporočijo okrajni volilni komisiji, na območju katere so vpisani v volilni imenik, najpozneje pet dni pred dnem glasovanja in o tem priložijo ustrezno dokazilo (npr. potrdilo ali odločbo).

Invalidi lahko glasujejo po pošti tudi stalno, če to sporočijo Državni volilni komisiji in predložijo odločbo pristojnega organa o priznanju statusa invalida. To sporočilo velja do preklica. Prvo sporočilo o stalnem glasovanju po pošti mora invalid posredovati v roku iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena.

92. člen

Volivci, ki so vpisani v evidenco volilne pravice državljanov Republike Slovenije in ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, lahko glasujejo po pošti ali na diplomatsko-konzularnem predstavništvu Republike Slovenije, če država, v kateri prebivajo, dopušča tako glasovanje oziroma če to omogoča meddržavni sporazum. Tem volivcem se pravočasno pošlje glasovnica s priloženo volilno karto.

Volivci, ki so na dan glasovanja v tujini, ker tam začasno prebivajo, lahko glasujejo po pošti ali na diplomatsko-konzularnem predstavništvu Republike Slovenije, če to sporočijo Državni volilni komisiji najpozneje 30 dni pred dnevom glasovanja in če država, v kateri prebivajo, dopušča tako glasovanje oziroma če to omogoča meddržavni sporazum.

Če volivec glasuje po pošti, se glasovnici upoštevata, če je kuverti z glasovnicama priložena lastnoročno podpisana volilna karta.

Za glasovanje po pošti v tujini in na diplomatsko-konzularnih predstavništvih Republike Slovenije se smiselno uporabljajo določbe, ki veljajo za glasovanje v Republiki Sloveniji.

Ne glede na določbe 73. in 74. člena tega zakona se lahko glasovanje opravi z uradno praznima glasovnicama, ki vsebujeta oznako volilne enote in volilnega okraja ter navodilo o načinu glasovanja. Volivec izrazi svojo voljo tako, da v prostor na glasovnicah lastnoročno ali na drug način vpiše ime in priimek kandidata, za katerega glasuje.

93. člen

Volivci, ki se zaradi bolezni ne morejo osebno zglasiti na volišču, v katerem so vpisani v volilni imenik, lahko glasujejo pred volilnim odborom na svojem domu. To morajo sporočiti okrajni volilni komisiji najpozneje tri dni pred dnevom glasovanja.

94. člen

Ko je glasovanje končano, volilni odbor brez prekinitve začne ugotavljati izide glasovanja. Najprej prešteje neuporabljene glasovnice, jih da v poseben oмот in oмот zapečati. Nato po volilnem imeniku in po potrdilih ugotovi skupno število volivcev, ki so glasovali, odpre glasovalno skrinjico, ugotovi število oddanih glasovnic, koliko glasovnic je neveljavnih in koliko glasov so dobili kandidati, voljeni v volilnih okrajih, in kandidati, voljeni v volilnih enotah.

Pri volitvah poslanca narodne skupnosti volilni odbor ugotovi, koliko glasov so dobili posamezni kandidati.

95. člen

O delu volilnega odbora pri ugotavljanju izida glasovanja se sestavi zapisnik. Vanj se vpiše: koliko je na območju volišča volilnih upravičencev po volilnem imeniku, koliko volivcev je glasovalo po volilnem imeniku, koliko jih je glasovalo s potrdilom in koliko jih je skupno glasovalo po glasovnicah, koliko glasovnic je bilo neveljavnih in koliko glasov so dobili posamezni kandidati.

V primeru iz drugega odstavka prejšnjega člena se v zapisnik vpiše, koliko glasov so dobili posamezni kandidati.

V zapisnik se vpišejo tudi morebitna posebna mnenja in pripombe članov volilnega odbora in zaupnikov list kandidatov.

Zapisnik podpišejo predsednik in člani volilnega odbora.

96. člen

Predsednik volilnega odbora razglasi izid glasovanja na volišču, vendar ne pred 19. uro. Volilni odbor pošlje zapisnik o svojem delu in drug volilni material okrajni volilni komisiji.

X. UGOTAVLJANJE IZIDA GLASOVANJA V VOLILNIH KOMISIJAH

97. člen

Okrajna volilna komisija ugotovi za območje volilnega okraja, koliko volivcev je vpisanih v volilni imenik, koliko jih je na voliščih glasovalo po volilnem imeniku in koliko jih je glasovalo s potrdili, koliko jih je glasovalo po pošti, koliko glasovnic je bilo neveljavnih ter koliko glasov so dobili posamezni kandidati in koliko glasov so dobile posamezne liste kandidatov.

Volilna komisija pri ugotavljanju izida glasovanja po pošti upošteva glasovnice, ki so prispele po pošti k okrajni volilni komisiji do 19. ure na dan glasovanja, glasovnice, ki so prispele po pošti iz Republike Slovenije do 12. ure na dan po dnevu glasovanja, in glasovnice, ki so prispele po pošti iz tujine do 12. ure osmega dne po dnevu glasovanja.

Ovojnice z glasovnicami, ki so prispele po pošti k pristojni volilni komisiji po 19. uri na dan glasovanja, morajo imeti poštni žig z datumom oziroma morajo biti ovojnicam priložene listine, iz katerih je razvidno, da je bila glasovnica oddana na pošto pred 19. uro na dan glasovanja.

Glasovnice, ki so prispele po pošti k pristojni volilni komisiji po 19. uri na dan glasovanja, katerih ovojnice niso opremljene tako, da je iz njih razvidno, da so bile na pošto oddane pred 19. uro na dan glasovanja, so neveljavne.

98. člen

Okrajna volilna komisija sestavi o svojem delu pri ugotavljanju volilnega izida za območje volilnega okraja zapisnik, ki ga podpišejo predsednik in člani okrajne volilne komisije.

Okrajna volilna komisija pošlje zapisnik o svojem delu in drug volilni material volilni komisiji volilne enote v roku, ki ga določi Državna volilna komisija.

99. člen

Volilna komisija volilne enote ugotovi za vsako listo kandidatov, koliko glasov so dobili posamezni kandidati z liste po volilnih okrajih in delež glasov posameznih kandidatov v skupnem številu glasov, oddanih v volilnem okraju, ter skupno število glasov, ki so bili oddani za listo v volilni enoti.

Volilna komisija ugotovi tudi skupno število glasov, oddanih za vse liste kandidatov v volilni enoti.

100. člen

Državna volilna komisija ugotovi za območje države, koliko glasov so dobili posamezni kandidati z liste po volilnih okrajih, koliko glasov so dobile liste po volilnih enotah in skupno število glasov, oddanih za vse liste kandidatov na območju države. Pri tem Državna volilna komisija upošteva tudi izid glasovanja na diplomatsko-konzularnih predstavništvih Republike Slovenije in po pošti

iz tujine, ki je prispela v državno volilno komisijo v roku iz 97. člena tega zakona. Izid glasovanja iz prejšnjega stavka državna volilna komisija ugotavlja po volilnih okrajih.

Državna volilna komisija sporoči volilnim komisijam volilnih enot končni izid glasovanja za posamezno volilno enoto.

101. člen

Izid volitev v volilni enoti ugotovi volilna komisija volilne enote. O tem in o svojem delu sestavi zapisnik, ki ga podpišejo predsednik in člani komisije. Zapisnik in drug volilni material pošlje Državni volilni komisiji.

Izid volitev na državni ravni ugotovi Državna volilna komisija. O tem sestavi zapisnik, ki ga podpišejo predsednik in člani komisije.

102. člen

Volilna komisija posebne volilne enote za volitve poslancev italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti ugotovi, koliko volivcev je vpisano v volilni imenik, koliko od njih je glasovalo, koliko jih je glasovalo po pošti, koliko glasovnic je bilo neveljavnih in število glasov, ki so jih dobili posamezni kandidati.

103. člen

Za poslanca italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti je izvoljen tisti kandidat, ki je dobil največje število glasov. Če je dvoje ali več kandidatov dobilo enako največje število glasov, med njimi o izvolitvi odloči žreb. Žreb opravi volilna komisija posebne volilne enote ob navzočnosti kandidatov oziroma njihovih predstavnikov.

Volilni izid iz prejšnjega odstavka ugotovi volilna komisija posebne volilne enote. O tem in o svojem delu sestavi zapisnik, ki ga podpišejo predsednik in člani komisije. Zapisnik in drug volilni material pošlje Državni volilni komisiji.

XI. UGOTAVLJANJE IZIDA VOLITEV

104. člen

V volilnem okraju je izvoljen tisti kandidat, ki je dobil večino veljavnih glasov.

Če nobeden od kandidatov ni dobil večine veljavnih glasov, se najpozneje v 21 dneh glasovanje ponovi med kandidatoma, ki sta dobila največ glasov.

Če je več kandidatov dobilo enako najvišje število glasov ali če je dvoje ali več kandidatov dobilo enako drugo najvišje število glasov, se izbira kandidatov za ponovno glasovanje določi z žrebom.

Na glasovnici sta kandidata navedena po vrstnem redu glede na število dobljenih glasov pri prvem glasovanju. Če je število dobljenih glasov enako, se vrstni red določi z žrebom. Če sta pri ponovnem glasovanju oba kandidata dobila enako število glasov, se zmagovalec določi z žrebom.

105. člen

Vrstni red 88 mandatov se ugotovi na državni ravni na podlagi zaporedja najvišjih količnikov, ki se izračunajo tako, da se seštevki glasov, ki so jih dobile liste, ki so v vseh volilnih enotah (drugi glas) dobile najmanj 4 % glasov, delijo s števili 1, 3, 5, 7 itd. (metoda Sainte Laguë).

Pri delitvi se upoštevajo vsi mandati, doseženi na podlagi prvega glasu (90. člen).

Kadar imata dve ali več list enak delež glasov, o dodelitvi spornega mandata odloča žreb.

Vrstni red izvolitve kandidatov z istoimenske liste se določa glede na najvišje deleže prednostnih glasov, prejetih v volilnih enotah, do zapolnitve vseh 88 poslanskih sedežev. Kadar imata dva ali več kandidatov enak delež glasov, o izvolitvi kandidata odloča žreb.

Varianta: Z ustavno spremembo se omogoči, da se Državni zbor poveča za tolikšno število poslanskih sedežev, kolikor je potrebno, da se zaradi presežnih mandatov ne krši ustavno načelo sorazmernega predstavnštva.

106. člen

Izid volitev v Državni zbor se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

107. člen

Izvoljenemu poslancu izda Državna volilna komisija potrdilo o izvolitvi.

XII. ODGOVORNOST POSLANCEV

108. člen

Poslancu preneha mandat:

- če izgubi volilno pravico;
- če v treh mesecih po potrditvi poslanskega mandata ne preneha opravljati dejavnosti, ki ni združljiva s funkcijo poslanca;
- če nastopi funkcijo ali začne opravljati dejavnost, ki ni združljiva s funkcijo poslanca;
- če odstopi ali če s konkludentnimi dejanji (npr. odhod v tujino za več kot eno leto) izkaže, da ne namerava opravljati poslanske funkcije;
- če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije na podlagi pravnomočne odločbe pristojnega organa;
- če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora ali če mu je izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja poklica ali obvezno psihiatrično zdravljenje in varstvo v zdravstvenem zavodu ali prepoved približevanja ali komuniciranja z žrtvijo;
- če je bil v obdobju zadnjih 12 mesecev javno naveden na seznamu davčnih neplačnikov v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, na podlagi pravnomočne odločbe FURS;
- če je neposredno ali posredno z več kot 25 odstotki udeležen v kapitalu kapitalske družbe, ki je bila v obdobju zadnjih 12 mesecev javno navedena na seznamu neplačnikov v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, na podlagi pravnomočne odločbe FURS;

- če mu je bilo s pravnomočno sodbo civilnega sodišča kot tožencu prisojeno plačilo odškodnine za škodo zaradi poškodb ljudi ali trajnega zmanjšanja njihovih življenjskih sposobnosti ali zaradi poškodovanja stvari oz. premoženja ali zaradi duševnih bolečin, prizadejanih z razžalitvijo časti ali dobrega imena;
- če poslanec razglasi osebni stečaj po zakonu, ki ureja osebni stečaj.

Poslancu preneha mandat z dnem, ko Državni zbor ugotovi, da so nastali razlogi iz prejšnjega odstavka.

109. člen

Državni zbor da dovoljenje za pripor ali za začetek kazenskega postopka v smislu člena 83/2 Ustave RS vselej, ko je zoper poslanca:

- vložena pravnomočna obtožnica za storitev kaznivih dejanj, za katere je zagrožena kazen najmanj 5 let zapora;
- sprejeto pravnomočno mnenje Protikorupcijske komisije, ki v skladu z zakonom, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije, ugotavlja, da so v ravnanju poslanca elementi korupcije, in poslanca ovadi za storitev kaznivega dejanja, za katero je predpisana zaporna kazen.

110. člen

V primerih iz prejšnjega člena Državni zbor ob sklepu o dovolitvi kazenskega postopka ali pripora ugotovi prekinitev mandata do pravnomočne sodbe (suspenz).

Suspenz Državni zbor ugotovi tudi v primeru, če poslanec postane začasno nezmožen za opravljanje funkcije poslanca na podlagi pravnomočne odločbe pristojnega organa.

V primeru iz prejšnjih dveh odstavkov se uporabljajo določbe zakona o nadomestnem poslancu.

111. člen

Volivci lahko sprožijo postopek za odpoklic poslanca na način, kot to določa ta zakon, če se ugotovi, da je izpolnjen vsaj eden od naslednjih pogojev, in sicer:

1. če nastopi katera koli od okoliščin, ki jih ta zakon določa kot razlog za prenehanje ali suspenz mandata poslanca in Državni zbor v 30 dneh ne ugotovi prenehanja ali suspenza mandata;
2. če nastopijo okoliščine, zaradi katerih Državni zbor po tem zakonu izda dovoljenje za pripor ali za začetek kazenskega postopka zoper poslanca in v roku 30 dni ni sprejeta odločitev Državnega zbora o odvzemu imunitete;
3. če so podani drugi razlogi za resen sum, da je poslanec izgubil zaupanje volivcev, na primer:
 - če v svoji javni predstavitvi navede pomembne podatke glede svojih referenc, ki se pozneje izkažejo za neresnične;
 - če je bila poslancu pravnomočno izrečena globa po zakonu, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije;
 - iz kakršnih koli drugih razlogov, ki kažejo na resen sum, da je poslanec izgubil zaupanje volivcev, ki jih pobudniki utemeljijo v pobudi za odpoklic poslanca.

112. člen

Pobuda volivcev za začetek postopka za odpoklic poslanca mora biti podprta s podpisi najmanj 150 volivcev volilnega okraja ali 250 volivcev volilne enote, kjer je bil poslanec izvoljen. Pobudo za odpoklic poslanca lahko da vsak volivec, politična stranka ali drugo združenje državljanov (v nadaljnjem besedilu: pobudnik).

Pobudnik o svoji pobudi obvesti predsednika Državnega zbora. Pobuda mora vsebovati opredeljeno zahtevo z opisom in utemeljitvijo z zakonom določenega razloga za odpoklic in s podatki o poslancu, katerega odpoklic se zahteva.

Če je pobuda vložena v skladu z zakonom, predsednik Državnega zbora v sedmih dneh po njenem prejemu določi koledarski rok, v katerem se zbirajo podpisi volivcev za podporo zahtevi za odpoklic poslanca, ki ne more biti krajši kot 30 dni.

Za postopek v zvezi s pobudo za odpoklic poslanca se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja referendum in ljudsko iniciativo.

113. člen

Zahteva za odpoklic poslanca mora biti podprta s podpisi najmanj 10 % volivcev volilnega okraja (alternativa: 25 % volivcev) oz. volilne enote, kjer je bil poslanec izvoljen.

Za zbiranje podpisov volivcev za podporo zahtevi za odpoklic poslanca se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja referendum in ljudsko iniciativo.

114. člen

Po izteku roka za zbiranje podpisov volivcev predsednik Državnega zbora ugotovi, ali zahteva za odpoklic poslanca izpolnjuje zakonske pogoje, in v tem primeru razpiše glasovanje o odpoklicu poslanca. Ob glasovanju o odpoklicu poslanca se po postopku, ki ga določa ta zakon, hkrati izvedejo volitve novega poslanca.

Glasovanje o predlogu za odpoklic poteka po postopku in s smiselno uporabo določb, ki jih ta zakon določa za volitve poslancev DZ.

Če za odpoklic poslanca glasuje več kot polovica volivcev volilnega okraja ali volilne enote, ki so se udeležili glasovanja o odpoklicu, Državni zbor najpozneje v 30 dneh po glasovanju o odpoklicu odloči o prenehanju mandata poslanca ter potrdi mandat novo izvoljenemu poslancu.

V primeru odpoklica poslanca, ki je bil izvoljen v volilni enoti, se nadomestne volitve ne izvedejo, temveč pridobi poslanski mandat kandidat z istoimenske liste, ki bi bil izvoljen, če ne bi bil izvoljen odpoklicani poslanec.

Odpoklica ni mogoče predlagati v prvih šestih mesecih po volitvah in v zadnjih šestih mesecih pred naslednjimi volitvami.

XIII. GLASOVANJE O ZAUPNICI DRŽAVNEMU ZBORU

115. člen

Glasovanje o zaupnici Državnemu zboru je mogoče izvesti samo enkrat v mandatni dobi, vendar ga ni mogoče zahtevati pred potekom dveh let od parlamentarnih volitev in ne v zadnjem letu pred naslednjimi volitvami.

116. člen

Predlagatelji glasovanja o zaupnici Državnemu zboru, ki ocenjujejo, da je Državni zbor izgubil zaupanje volivcev, brez katerega normalno delovanje Državnega zbora in Vlade ni več mogoče, morajo za svojo zahtevo zbrati podpise najmanj 10 % volivcev.

Zahtevo za glasovanje o zaupnici predlagatelji predajo predsedniku republike, ta pa razpiše glasovanje. To se mora izvesti najpozneje v 30 dneh po predaji zahteve z ustreznimi podpisi.

117. člen

Nezaupnica je izglasovana, če se na glasovanju, ki se ga udeleži večina vseh volilnih upravičencev, ZA nezaupnico izreče večina udeležencev glasovanja.

Če je nezaupnica izglasovana, je predsednik države dolžan najpozneje v dveh mesecih razpisati predčasne volitve Državnega zbora.

Če nezaupnica ni izglasovana, Državni zbor nadaljuje svoje delo do konca mandatne dobe.

XIV. NAKNADNE IN PONOVNE VOLITVE

118. člen

Naknadne volitve se opravijo, če v volilni enoti oziroma na posameznem volišču ni bilo izvedeno glasovanje na dan, ki je določen za glasovanje. Naknadne volitve razpiše volilna komisija volilne enote. Za naknadne volitve se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o splošnih volitvah, opraviti pa se morajo najpozneje v 30 dneh od dneva, ki je bil določen za glasovanje na splošnih volitvah.

119. člen

Ponovne volitve se opravijo, če pristojna volilna komisija zaradi nepravilnosti, ki bi utegnile vplivati na izid volitev, razveljavi glasovanje na volišču in odredi ponovne volitve.

Ponovne volitve razpiše volilna komisija volilne enote, če pa je volitve razveljavila Državna volilna komisija, razpiše volitve ta komisija.

120. člen

Ponovne volitve se opravijo tudi v primeru, če Državni zbor oziroma Ustavno sodišče v primeru pritožbe ne potrdi poslanskega mandata in državna volilna komisija ugotovi, da je zaradi tega treba opraviti ponovne volitve.

Ponovne volitve v primeru iz prejšnjega odstavka razpiše Državna volilna komisija.

121. člen

V aktu o razpisu volitev se določi dan glasovanja na ponovnih volitvah.

Ponovne volitve na podlagi obstoječih kandidatur se opravijo najpozneje v 15 dneh od dneva razpisa volitev. Ponovne volitve na podlagi novih kandidatur se opravijo najpozneje v dveh mesecih od dneva razpisa volitev.

XV. VARSTVO VOLILNE PRAVICE

122. člen

Zaradi nepravilnosti v postopku kandidiranja ima vsak kandidat oziroma predstavnik liste kandidatov pravico vložiti ugovor pri volilni komisiji volilne enote ali volilnega okraja. Ugovor se lahko vloži do roka, določenega za predložitev liste kandidatov.

Volilna komisija volilne enote ali okrajna volilna komisija mora v tem primeru o ugovoru odločiti v postopku ugotavljanja zakonitosti list kandidatov ali kandidatov najpozneje v 48 urah od izteka roka za predložitev list kandidatov.

123. člen

Državna volilna komisija lahko razveljavi ali spremeni odločbo volilne komisije volilne enote ali okraja, izdano v postopku potrjevanja list kandidatov oz. kandidatov, če ugotovi, da je odločba nepravilna ali nezakonita, in sicer najpozneje do dneva, določenega za objavo list kandidatov.

124. člen

Zoper odločbo volilne komisije, s katero se zavrne lista kandidatov ali kandidatura posameznega kandidata, zoper odločbo volilne komisije ter zoper odločbo Državne volilne komisije iz 123. člena tega zakona se lahko vloži pritožba na sodišče, pristojno za upravne spore, v 48 urah po prejemu odločbe.

Sodišče mora odločiti o pritožbi najpozneje v 48 urah po prejemu pritožbe.

Sodišče odloča v senatu treh sodnikov.

Sodišče odloča ob primerni uporabi določb zakona o upravnih sporih.

125. člen

Zaradi ugotovljene nepravilnosti pri delu volilnega odbora oziroma okrajne volilne komisije pri volitvah ima vsak kandidat, vsak predstavnik liste kandidatov in vsak volivec pravico vložiti ugovor pri volilni komisiji volilne enote.

Ugovor se lahko vloži v treh dneh od dneva glasovanja. Volilna komisija volilne enote mora o ugovoru odločiti v roku 48 ur.

126. člen

Če volilna komisija volilne enote pri glasovanju na volišču oziroma pri delu volilnega odbora ugotovi take nepravilnosti, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, razveljavi glasovanje na volišču ter odredi ponovne volitve v obsegu, v katerem je bilo glasovanje razveljavljeno.

Če volilna komisija volilne enote pri delu okrajne volilne komisije ugotovi take nepravilnosti, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, sama ugotovi izid volitev v volilnem okraju.

127. člen

Če Državna volilna komisija pri delu volilne komisije volilne enote ugotovi take nepravilnosti, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, sama ugotovi izid volitev v volilni enoti.

128. člen

Zoper odločitev volilne komisije, ki lahko vpliva na potrditev poslanskih mandatov, in zoper sklep Državne volilne komisije iz tretjega odstavka 18. člena tega zakona ima vsak kandidat in predstavnik liste kandidatov pravico do pritožbe na Državni zbor. Pritožba zoper odločitev volilne komisije, ki lahko vpliva na potrditev poslanskih mandatov, se lahko vloži najpozneje do seje mandatno-volilne komisije Državnega zbora, na kateri ta obravnava poročilo o izidu volitev v Državni zbor, pritožba, ki se nanaša na naknadne ali ponovne volitve, pa najpozneje 15 dni od dneva teh volitev. Pritožba zoper sklep Državne volilne komisije iz tretjega odstavka 18. člena tega zakona se lahko vloži najpozneje do seje mandatno-volilne komisije Državnega zbora, na kateri ta obravnava sklep o opravljanju funkcije poslanca za preostanek mandatne dobe Državnega zbora. Državni zbor odloča o pritožbi ob potrditvi poslanskih mandatov.

Pritožba iz prejšnjega odstavka se vloži pisno. Vsebovati mora ime in priimek ter naslov pritožnika, navedbo, da je upravičen do vložitve pritožbe, odločitev volilne komisije, ki jo izpodbija, ime in priimek poslanca, na katerega se odločitev volilne komisije nanaša, ter razloge in morebitne dokaze.

XVI. KAZENSKE DOLOČBE

129. člen

Z globo 300 evrov se kaznuje za prekršek:

1. kdor agitira na volišču (73. člen),
2. kdor, potem ko je glasoval, kljub opominu predsednika volilnega odbora noče oditi z volišča (85. člen),
3. kdor moti red na volišču (88. člen).

Z globo 600 evrov se kaznuje za prekršek, kdor v nasprotju z 88. členom tega zakona pride na volišče z orožjem ali nevarnim orodjem ali kdor brez naročila predsednika volilnega odbora ukaže, da se pripelje na volišče oborožena sila ali jo pripelje sam.

Naloge organa za kršitve iz 73. in 88. člena tega zakona opravlja policija.

XVII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

130. člen

Ta zakon velja v 8 dneh od sprejetja v Državnem zboru, uporablja pa se za volitve, ki so razpisane na dan, od katerega je preteklo več kot 6 mesecev od začetka veljavnosti zakona.

131. člen

Državni zbor in Vlada najpozneje v 1 mesecu po uveljavitvi tega zakona sprejmeta potrebne podzakonske predpise ter spremembe in dopolnitve podzakonskih predpisov, ki so potrebne za takojšen začetek uporabe tega zakona.

V istem roku Državni zbor s tem zakonom uskladi Etični kodeks poslancev.

132. člen

Vlada je dolžna najpozneje v 2 letih od začetka veljavnosti tega zakona Državnemu zboru predložiti projekt uvajanja elektronskih volitev, na podlagi katerega Državni zbor odloča o zakonski podlagi za uvajanje elektronskih volitev.

133. člen

Določbe 130. in 131. člena tega zakona se uporabljajo z začetkom veljavnosti tega zakona ne glede na to, po katerem zakonu je izvoljen poslanec.

OPOMBA

Predlog novega Zakona o volitvah v Državni zbor je v tej fazi namenjen javni razpravi in usklajevanju v poslanskih skupinah. Pripravila ga je delovna skupina v sestavi:

dr. Ciril Ribičič, mag. Matjaž Maček, dr. Rado Bohinc, dr. Ivan Svetlik, Tjaša Zorc, Matej Igličar, mag. Miroslav Marc in mag. Emil Milan Pintar (koordinator).

Za javno razpravo in usklajevanje ga je odobril NACIONALNI SVET ZA DEMOKRATIČNO SPREMEMBO VOLILNEGA SISTEMA na svoji seji dne 9. novembra 2021.